

چاوشان قاجاری چه کسانی بودند؟

۳۰ مرداد ۱۴۰۱ ساعت ۱۵:۳۶

چاوش برای زائران منزل تهیه می‌کند، در خرید مایحتاج چانه می‌زند، علم سرخ زیارت را به دوش می‌گیرد و در موقع خروج از شهری و ورود به شهر دیگر، نوحه‌های متداولی را با آهنگی خاص و صدای بلند سر می‌دهد.

در دوره قاجار، اعزام افراد به زیارت عتبات و یا حتی زیارت مکان‌های داخلی همچون حرم امام رضا (ع) با آداب خاصی همراه بود. از آنجا که شکل مسافرت‌ها در آن دوره با شکل امروزی آن متفاوت بود، از این رو مسافرت‌ها با صورت دسته جمعی و با راهنمایی فرد یا افرادی خاص صورت می‌گرفت. این افراد اصطلاحاً چاوش نامیده می‌شدند و در ازای خدمات خود مبلغی نیز دریافت می‌کردند.

«موقع مسافرت به کربلا و نجف، فصل پائیز است. اگر به علت شیوع بیماری مسری، یا علل دیگر، مرزهای ترکیه بسته شود، علاقه‌مندان زیارت، به مشهد می‌روند و با بوسیدن میله‌های ضریح امام رضا، وجدان خویش را راضی می‌کنند. گاهی اوقات نیز سفر خود را تارفتن به قم کوتاه می‌کنند و به زیارت مرقد حضرت معصومه قناعت می‌ورزند. در اینگونه مسافرت‌ها چاوش به هر کاری می‌پردازد: او برای زائران منزل تهیه می‌کند، در خرید مایحتاج چانه می‌زند، علم سرخ زیارت را به دوش می‌گیرد و در موقع خروج از شهری و ورود به شهر دیگر، نوحه‌های متداولی را با آهنگی خاص و صدای بلند سر می‌دهد. هر زائری به نسبت وضع مالی و مقام اجتماعی خود، سیل چاوش را چرب می‌کند. ثروتمندان برای هر مسافرت پانزده تا بیست تومان و حتی گاهی مبلغی بیشتر از آن، حق الزحمه و انعام می‌دهند. اما دستمزدی که افراد ندار می‌پردازند، از چند قران تجاوز نمی‌کند.»

منبع: اوژن اوبن، ایران امروز (۱۹۰۶-۱۹۰۷): سفرنامه و خاطرات اوژن اوبن سفیر فرانسه در ایران در آستانه جنبش مشروطیت، ترجمه علی‌اصغر سعیدی، تهران، علم، ۱۳۹۱، ص ۴۴

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۸۸۸۴/چاوشان-کسانی-چاوشان-قاجاری-بودند>